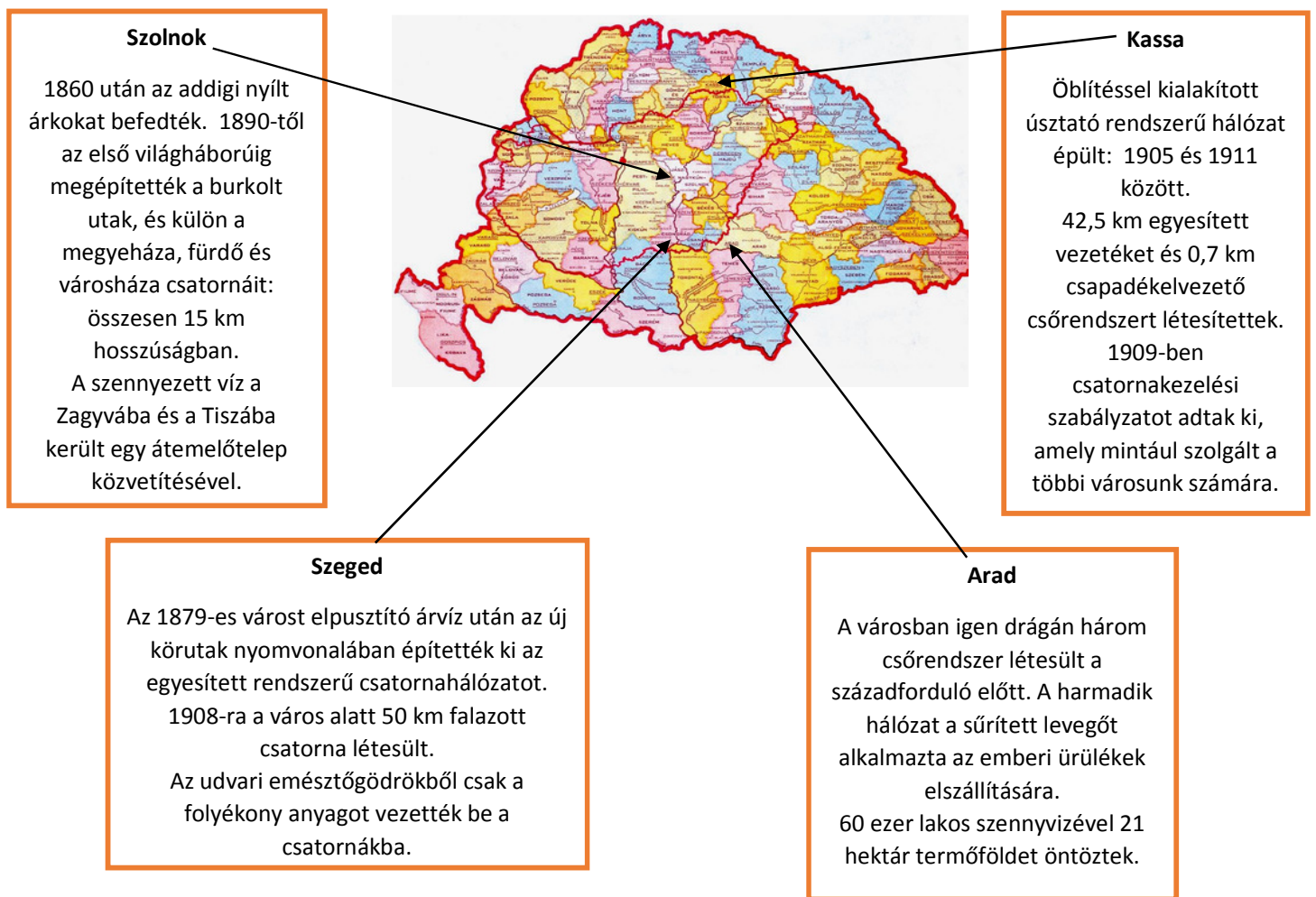

Csatornaépítés a Magyar Királyság területén 1914-ig, az első világháborúig

Az Ausztriával történt kiegyezés (1867) megnyitotta a lehetőséget a városok víziközműveinek létrehozására. A fejlődés lassan elindult, de a munkálatok csak a '80-as, '90-es években gyorsultak fel.

Az ország teljes vízellátásával csak 1890-től kezdtek el foglalkozni. A tudós szakemberek, mérnökök szinte valamennyien úgy nyilatkoztak, hogy a vízellátó rendszerekkel együtt kell kiépíteni a szennyvízelvezető csatornahálózatokat. Véleményeltérés abban volt, hogy külön csatorna épüljön-e a szennyvíznek, vagy csak egy hálózat vezesse el csapadékat és az elhasznált vizet. Az elválasztott rendszerek létrehozását az anyagi lehetőségek is nagyban befolyásolták.

Barcza Károly, a Közegészségügyi Mérnöki Szolgálat vezetője írta:

„..... A városi csatornázásoknál a finanszírozás nehezebb, mint a vízműveknél, mert a befektetett összeg amortizációjára nem áll folytonos évi jövedelem rendelkezésre..... A csatornázás nem kíván oly sok előtanulmányt, mint a vízművek létesítése,-.....ugyanakkor a vízművek üzeme egyszerűbb, a csatornázásnál az üzemet rendszeresen felügyelni kell, mert a legkisebb hanyagság is megtorolja magát.....”

Budapest

1. 1869 és 1873 között 33,45 km csatorna épült Pesten.
2. 1873-ban beboltzták a budai hegyvidékről levezető Ördög-árkot. Ez lett az akkori Budapest legnagyobb főgyűjtő csatornája.
3. 1876-ra elkészültek a főváros csatornázási tervei.
4. 1891-ben jóváhagyták a terveket, és megkezdődhetnek a munkálatok.
5. 1893-ra elkészült az első csatornamű Ferencvárosban, a Soroksári úton.
6. 1908-ban az ivóvízhálózat hossza: 719 km, a csatornák hossza: 349 km volt.
7. 1910-re 4 főgyűjtőt építettek a pesti oldalon.
8. 1912 és 1914 között kiépült Óbuda főgyűjtő csatornája.
9. 1914-ben a Zsigmond téren elkezdték az óbudai szivattyútelep építését.

Munkaárok kiásása lovak segítségével

Csatornatisztító munkás

1908-ban 28 törvényhatósági joggal rendelkező városunk közül csak **Pécs, Miskolc és Temesvár** nélkülözte az akkori kornak megfelelő zárt csatornákat. A mai Magyarország területén lévő **32** ún. rendezett tanácsú városunk közül **11** maradt csatornázás nélkül a XX. század első évtizedében.

Közműolló

A vízellátás és csatornázás mértéke közötti különbséget a közműolló állása fejezi ki.
Az olló nyitottsága illusztrálja a csatornázás hiányát.
Ha az olló zárt, akkor mindenhol kiépült a vízvezeték és a szennyvízelvezető csatorna.